

**Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta
Ta Hellēnisti Heuriskomena**

Origenes

Coloniæ, 1685

Tomus Vigesimus Sextus. Responderunt ergo Iudæi, & dixerunt ei: Nonne
bene dicimus nos, quod Samaritanus es, & dæmonium habes?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79869](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-79869)

Ἐγένετο διγνωμονέεσσν ἡ ἀκρεσίον ἐξ ὄλων Καὶ τότε Candidius autem sunt intelligendæ illæ voculæ, totaliter, & totus, ut respondeant totis dogmatibus, toti cognitioni, & totis mysteriis, adeo ut totus, & totaliter dicat se genitum ex Deo, qui noverit omnia mysteria, & omnem cognitionem, feliciter etiam gestis quæ sunt perfectæ dilectionis. Vide vero, an is consequenter huic dicto: *Ex parte cognoscimus, & ex parte propheticam*, ^{1 Cor. 15, 9, 10.} possit dicere: Et ex parte sumus filii Dei: & rursus: *Cum veneris quod perfecte est, abolebitur quod ex parte est;* & illud: *Cū veneris ut perfecte efficiamur filii, non amplius ex parte efficitur aliquis filius Dei.* Nec hoc finatur intacti, numeri possit, ut aliquis ex parte sit filius præstantioris partis, nempe divinæ, & ex parte sit alterius partis contraria; an potius hoc impossibile sit sic se habere. Similiter inquires, quomodo multi unus patris dicantur filii, utrum propter proavos, & propter successores illorum & propter talem considerationem. At vero cum acceperimus potestatem ut efficiamur filii Dei, omnia faciamus ut sumus ex Deo, & verba ejus audiamus ut proficiamus etiam, quia sumus ex Deo, proficiamus etiam, quia audimus verba Dei, plura ex his verbis semper manifestantes, donec omnia percepimus verba Dei, quæ vel nunc, vel impostorum percipere possunt hi qui spiritu adoptionis digni habiti fuerint. Quoties autem verba quæ a Deo dicuntur, non audimus, hoc est, ea non intelligimus, toties consentaneum est nos redargui, perinde quasi non sumus ex Deo: nam propter hoc non audit, qui non audit verba Dei, quoniam ex Deo non est; & ex Deo non est propter seipsum: erit am si aliquando acceperit potestatem fieri filius Dei, possitq; diligendo inimicos, orando pro his, a quibus laeditur, fieri filius Patris cœlis.

TOMUS VIGESIMUS ^{1 Cor. 8, 4, 5.}
SEXTUS.

Responderunt ergo Iudei, & dixerunt ei: Nonne bene dicimus nos, quod Samaritanus es, & demonum habes?

Consentaneum est propter id quod tracetur, quod frequenter inter se hæc quidam de Servatore dicent, Samaritanum illum appellantes, tanquam qui res Judaicas adulteraret, non fecus atque Samaritanis: non enim commercium habent Iudei cum Samaritanis, in multis dogmatibus ab illis dissidentes. Sed profecto quæstum dignum est, & ne animæ quidem perma-

quomodo Samaritanis futurum sæculum negantibus,

nen-

uentiam admittentibus, autem fuerint A' ετόλμησαν επειν, τοις ανασάσσεσ καὶ κείσεσ
Servatorem dicere Samaritanum, qui
quam plurima docuerat, & de resur-
rectione, & de judicio. At fortassis
hoc dicunt illum mordentes, περινέ
quasi eadem quae illi decreta poneret.
Verisimile est etiam aliquos existimasse
cum non ex affectu de futuro seculo, de
resurrectione, & de judicio docere, sed
Samaritice affectum (perinde ac nihil
reliquum foret post hanc vitam) sum-
lationis causa propter opinionem quam
habebant Judæi, & ut illis placaret, de
resurrectione, deque æterna vita verba
facere. Quin Daemonium quoque eum B
habere dicebant, propter ipsius sermo-
nes, qui hominum captum transtende-
bant, quibus patrem suum dicebat De-
um, seque ē cœlo descendisse, quodque
esset panis vita, longe melior manna,
adeo ut qui ex hoc pane comedaret,
victurus esset in æternum, aliaque innu-
mera quibus Evangelia repleta sunt.
Potest etiam propter suspicionem eo-
rum circa Beelzebul dictum fuisse; Tu
demonium habes, quandoquidem qui-
dam in Beelzebul principe Daemonio-
rum existinabant eum ejicere Dæmo-
nia, tanquam qui in se habet Beelze-
bul. Atque inimici quidem dicentes
ipsum habere Daemonium, illi viderint:
nos vero illi credamus dicenti: Ego Da-
emonum non habeo: neque enim potest Da-
emonium cæcorum oculos aperire, vel
hæc signa facere quæ scripta sunt, quo-
rum etiam vestigia, & reliquia, vel us-
que in præsens sunt in Ecclesiis, in no-
mine Domini. Præterea querat aliquis
cur respondentibus Judæis, non illis qui
crediderant ei, dicoque criminis ei im-
pingentibus, nempe Samaritanis es tu,
&: Daemonum habes, non ad duo, sed
ad unum, nempe, Daemonum habes, re-
spondet dicens: Ego daemonium non ha-
beo. Et vide an ad hoc applicari possit illius
parabolæ, quæ est apud Evangelium
Lucæ; nempe de eo qui cum de-
scenderet à Hierusalem in Hiericho, in-
cidit in latrones; quem cum Sacerdos,
& Levita præteriissent, Samaritanus
iter faciens venit ad eum, & viro eo mi-
sericordia motus est, & cum accessisset,
obligavit vulnera ejus, infundens oleum
& vinum. Nam si poterit quis de hac pa-
rabola disputans ostendere ad nullum
alium, præterquam ad solum Servato-
rem, referri posse quæ de Samaritano
dicuntur, qui semimortuum, & dela-
plum in latrones curavit, is ostendet
etiam quare Servator non negat se
Samaritanum. At vero aliis, quia dif-
ferant apud Paulum Judæi ab his qui
LUC. 10.

πλεῖσα ὅτε οὐδαέαντα. ἀλλα μηποτε ὡς λε-
σσεντες οὐτον τέτρα λέγοται, καὶ πολτας οὐ-
άντα ἐπεινοις δογματίζονται: εκός δέοπτινες
καὶ φῶντα δινοντας λησταῖς διασά-
σσεις μηδενός μη τὸν βίον διαπειρύζοντες δι-
πρώποις, περιποιησεν δὲ επεκεν, καὶ τὸν
έσον καὶ δρόσον τοῖς ιεράρχαις, οὐ τοις
δαμόνιον ἐχειν ἐλεγον αὐτοῖς, δια τὸν πέπ-
ανθρωπον οὐτὸς λόγος, διὸ ὡν πατερες οὐλον
ἐλεγει τὸν θεόν, καὶ ὡν δέσμονα καταβεβεντας
καὶ οὐτὸς εἶναι ὁ τῆς ζωῆς ἀρτος πολλοὺς κείσιον
διάματα, οὐ τὸν φαγούσα τέτυντο αρτον γη-
σεδος εἰς τὸν αἰώνα, καὶ ἀλλα μητε ὡν πε-
πληρωμα τοι ειαγέλια. διαταγῇ καὶ διατίν
τοι τὸν βελγέελα τοσόντον αὐτὸν εἰπεῖ,
σὺ δαμόνιον ἔχεις, ἐπειπες πινει βελγέελα
τὸ σύρχοντα τὸν δαμόνιον εὐμένον αὐτὸν οὐκ
εάλλει τοι δαμόνια. οὐνοι εχοντας εαυτο
τὸν βελγέελα οὐ μὴ διενέχειν εἰσοντος λέγον-
τες αὐτὸν δαμόνιον ἔχειν. ημεις διητο πεπ-
ιθα φάσκοντες εἰς αὐτὸν δαμόνιον εἰς εχωθέν
διανατατο φλόντο φθαλημες ανοιχαντα
τα σημεια ποιειν, καὶ ειναι γεισαται, οὐ καὶ
καὶ λειματα σὺ τας εικηληπτικοις οὐρανοις
μέχρι νηι γινεται. μηδετερα ζητηση της αν-
τι δηποτε δύο δυο φριας αὐτοι περιστατι-
ων, τηντερε ταμαζειης εἰσον, καὶ των δα-
μόνον ἔχεις, ειπον. εἰς δαμόνιον εἰς εχοντας
ει διναται περι τετρα γενεδος ρ τὸν τὸν καὶ
λειμαν διαγελω περιβολης, τοι τὸ διοτε ιε-
ρεταλημη εις ειειχω καταβανοντος, καὶ μετε-
σοντο εις τες λησας, οὐτωα ὁ μεριγεων αντι-
παριηλθεν, καὶ λειτης. διὸ διδύλιον ταμαζειης
ειδων κατ αυτον καὶ ιδον αυτον εσπλαγ-
χνισην, καὶ περιστελων κατεδηπταταιμι-
ατα, ιππησαν ελαιον καὶ οινον ειδον καὶ διανοι πε-
διαλαμβανων τοι τὸ περιβολης δειξαν οὐτη
μηδενα η οὐτη τὸν ταπηρα αναφέεις τα τοι
εις τας λησας ιστατ, απλασισ καὶ δια π
οντος ηενισατε ειναι ταμαζειης. αλλοὶ δια
την απει πανιω διαφοραν ιεδαιον, καὶ

Pars II.

T

100

Ioh. 14. 4.

Ioh. 14. 30.

non ob aliud nisi quia facti fuerint capaces operationis malispiritus, vel voluntatis immundi Daemonis. Non dubitum igitur vel ea quae existimantur esse levia peccata Daemonis tribuire illi qui dixerunt repentinam iram, simili terque detractionem Daemonum esse. Contentaneum est Daemonis in nobis imaginationes imprimentibus, in nosque operantibus innumera alianos juxta talorum voluntatem facere: & ut inter homines nullus est absque foribus, & nullus justus super terram, qui faciat bonum, & non peccet; sic etiam nullus est semper a Daemonis mundus, & perpetuo factus incapax operationis horum. Quocirca allegorice interpretantes curationes in Evangelio positas, in quibus sunt etiam Daemonum expulsiones, dicemus Iesum ab illis omnibus semper demones expellere, qui propter ea quod curati fuerint a Filio Dei, non amplius admittunt Daemonum operationes: quamobrem solius Iesu vocem effleror (qui solus expoliavit Principatus, & Potestates ostentavit palam, & triumphans eas in ligno trophaeum adversus omnem potentiam contrarium statuit crucem) ita dicere: Ego Daemonum neque habui, neque habeo, ac ne habiturus quidem sum; quemadmodum illud etiam dixit: *Venit princeps mundi hujus, & in me non habet quicquam.* Possimus quidem etiam nos proferre, & dicere: *Daemonum non habeo, sed refellemur perinde, atque hi qui cum negaverint se insanire, ipsis factis convincentur mentitos fuisse.* Annon manifestum argumentum nos insanire, quando statum habentes insanientium clamamus, excandescentia, & ira accensi? vel cum rabie agitati, & tanquam hinnientes proprias etiam conjuges instar equorum equarum amore insanientium concidimus, post tertium ejientes quicquid Deus dixerit de sedendis affectibus? Quin etiam quia abiecti, & obscuri a mero detinebamur: propriaque generositate eorum quirationis sunt compotes amissa, obliuiscimus ne unū quidem passarem absque Deo in laqueum cadere, justaque esse quarumlibet rerum quae hominibus contingunt judicia, quid dicti sumus, nisi nos haec pati, quia vicerit nos Diabolus, & quia etiam anima partem præstantissimam (principatum quam vocant) offuscarit, turbidatque? Quin etiam timores rerum non timendarum, gaudiaque elata de rebus nihili, quorum sunt actiones? annon Daemonum qui impleverunt eos qui cum veritate dicere nequunt: Ego Daemonum

δεκτηκές αὐτάς γεγονέας ἐνεργειας ποιεῖ πιθύματος, ἢ θελήματος ἀκαθίστα δυμούς. οὐκ ἀκνταν ἐν καὶ τα νομισμάτα αἴλια καὶ ἀνατηλόποιον δαμονίους περσά. οὐκ ὁ φύσιστες τηλοὶ ὁξυχολικούς μόνον εἴναι, ὁμοίως ἡ κατικλικαταληπτικός δὲ καὶ ἀλλα μέσα δαμονίων φατούντων ἡμάς, καὶ ἐνεργήτων, καὶ το εἰσινών θέλημα ποιεῖν. καὶ εἴναι εἰς πιθέρηποις ὁπός εδεῖς καθαρεῖς διπλοὶ ρύποι, καὶ εδεῖς δίκαια. οὐτοὶ το γῆς, οὐ ποιεῖς αγαθῶν, καὶ ἐχαμαρτίσεις, εἴτε καὶ εδεῖς εἰς διπλοὺς δαμονίους καθαρίσθως, καὶ μηδέποτε θρόμβρος ἢ διπλοὶ τέτων ἐνεργειας αιτηδέτρος. διόπειτα πληροῦσθεντες τοις εἰς το διαγέλλων δερπετίας, εν αἷς εἰσινται τηλοὶ δαμονίων ἀπελάστες, εργάζεται πολύτων δειπλανεύσας της δαμονίων τινοὶ ιστε, τηλοὶ τοιαὶ τεθεραπεύσας τινοὶ τε λόγια μητέται θεατέρων δαμονίων τοις εἰς τηλοὶ δαμονίων ἐνεργειας μόνε τοινανοικείναιαν ιστε φωνεις, τηλοί μόνες απεκδυταρίδες οὐδεκατοις τοις θεοτοις, καὶ δειγματιστοὶ εἰς παρρίστας, καὶ θεατέρων δαμονίων τοις εἰς τηλοὶ πάσας αντικειμένων διαμάρτυρων τυγαρέρησθοντος, ὁπότε οὐρανοῖς εἴρχεται. εἴρχεται οὐρανοῖς τοις εἴρχεται. εἴρχεται δαμονίους τηλοὶ εἴρχονται, εἴρχονται εἴρχων. τηλοὶ τοις φωνεις διαμάρτυρων μηδεποτε μετεισεγκαλεῖς τηλογενεῖς. δαμονίους τηλοὶ εἴρχονται, εἴρχεται θυτομέδα ομοίως τοις δαμονίων τηλοὶ τηλοὶ δαμονίων, εἰς τηλοὶ αὐτοῖς τοις περάγμασιν ἀποδειχθεῖσιν ὅπις ἐνδέστη. η τοις εἴρχονται τηλοὶ δαμονίων ἡμάς, οταν μετανότων κατίσαισιν ἔχοντες βοῶμη διπλοὶ τηλοὶ μετανόεις φλεγόμενοι, η λευκηπτοτες; η ὀπεροὶ χρεμετίζοντες καντάταις ιδιαῖς λαμπτῆσιν ιστοιν ιπλυμανόν οὐτεισινούρη, εμβάλλοντες τηλοὶ τηλοὶ αἰτιαθείας λογεῖς δεῖσις οὐσίσιων; αλλα κανταπενοὶ εἰς σωματεῖς τηλοὶ τηλοὶ λύπης καθελκόμενοι, η τηλοὶ ιδιοὶ τηλοὶ λύπης γενερέρης πολέματες. Τηλονθόμονεστα τηλοὶ διδύλιοι τηλοὶ μητίσιοι εἰς πατήσια, εἰς τηλοναρα εἴναι τηλοὶ εἴναι εἰκάσια τηλοναροτων αιθρόποις κείμασταις ὅπις φύσιστοις η τηλοὶ δαμονίων ἡμάς καντόντων, εἰς τηλοὶ ιγνομονικούς μηδεποτε δαλωσαντος τηλοὶ πάχεμοι; αλλα εἰς φύσιοι τηλοὶ φοβερον, εἰς πειραχθεῖσαν οὐτοὶ τοις μηδενὸς αξίοις, πίναν αὐτοῖς εἴναι ενεργητικά, η δαμονίων πληρωσατων τηλοὶ μηδιαμόντοις αἰτιαθείας λεγενεῖς εἴρχεται δαμονίων

εἰς ἔχωντα ἐκόστινας τις ἀγίας παλαιάς εχασάς, ^{A non habeo.} Sed consentaneum est futu-
ρος aliquos qui sanctos Patriarchas, vel
servum illum sacrum, vel admirandos
Prophetas, vel potentissimos Servatoris
nostris Iesu Apostolos in hanc disputa-
tionem afferentes, nos refutent, quasi
hi perinde atque Iesu dicti sint: *Ego*
Demonum non habeo; ad quos dicere li-
cet, num hali quando peccarint, an fal-
sum est illud: *Omnes peccaverunt, ac de-* ^{Rom 2.23.}

stituuntur gloria Dei? num etiam verum
non est illud: *Nullus mundus est a forde* ^{tob. 14.4.}

anno dictum est cum consideratione: ^{Ecl. 7.21.}

Non est iustus super terram, qui faciat bo-
num, & non peccat? an non perspicuum
est omnes Scripturas veras esse? Igitur
non semper, neque ab initio poterant
hididere, ac ne hi qui transeunt ad vi-
tam virtutem constantem: *Ego Damoni-*
um non habeo, sed solius hominis qui
consideratur in Servatore, vox est illa,
Ab initio: qui etiam hanc ob causam,
propriissime, & perfectissime solus Pa-
trem honoravit, Nullus enim honorans
aliquid eorum qua honorantur a Deo,
honorat spernentem qua ille honoret.
Alioquin quomodo dicendus est ali-
quis honorare patrem, qui ne a principio
quidem spiritum adoptionis perceper-
it? Nam nullus habet adoptionis spi-
ritum peccans: *Qui enim ex Deogeni-* ^{tob. 5.10.}
tus est, non peccat. Praterter quomodo
honorat quis patrem, honorans gloria-
m quae est ab hominibus, vel argentum
vel terrenas divitias, [aut pulchritudi-
nem quae ex carne & sanguine constat] ^{Hac sub-}
^{plevimus,} vel generatim quae sunt propria materi-
ci, & interit? Itaq; perspicuum est, quo-
modo Servatoris vox illa sit: *Ego honoro*
Patrem, quā pro virili contendere nos e-
stiam debem⁹ dicere, tribuentes Deo, &
Patri honorem, nec ulli alii tribuentes
ipsum, contestante nobis conscientia in
Spiritu sancto. Ac pulchre profecto cū
adventisset temporis plenitudo, missus a
Deo ut ex muliere nascetur, fieretq;
sublege, quasi qui esset sub lege dicen-
te: *Honor patrem tuum, & matrem tuam,* ^{Matth. 5.4.}
ut benefic tibi, nullum alium habens pa-
tronem, nisi Deum cælestem, inquit: Sed
ego honoro Patrem meum. Dicemus vero
Etiam nos hanc vocem, si considerave-
rimus regenerationis lavacrum, lotique
in eo, ut efficiamur filii Dei, non am-
plius vocabimus patrem super terram,
eo quod sancti fuerimus filii Patri cele-
stis, fratresque dicentis: *Vado ad Pa-* ^{tob. 28.}
tre⁹ me⁹, & Patrem vestrum, Deum ^{17.}
me⁹, & Deum vestrum. Quamobrem
perspicuum est, quod propriissime, &
perfectissime dicente Iesu: *Ego Damoni⁹*
non habeo, sed ego honoro Patrem meum;

Pars 11.

¶ 2

unus-

unusquisque: nostrum imitator ejus quo-
ad fieri potest, & omnia potens in Christo Jesu cum corroborante dicturus etiam est: Ego Dæmonium non habeo, sed con-
honesto patrem meum. Ceterum quis inter mortuos versans, in sepulchrisque habitans dicere poterit: Ego Dæmonium non habeo: vel quis quippam aliud ho-
norandum prater Deum, Verbumque ipsius, ac præter id quod a Verbo præci-
pitum (cum sit necesse honorem illi tri-
buere) & alteri honorem tribuens, [de-
center honorem se illi tribuere existi-
mans,] dicturus est tanquam Jesu di-
scipulus: Sed honoro Patrem meum: cui
dictum proximum est hoc: Et vos ignomi-
nia afficitis me, quod dictum est ad eos
qui illum contemptui habebant, quicq;
illi dicebant: Nonne benedicim⁹ nos quod
Samaritanus es tu, & Dæmonium habes?
existimantes, quod male dixerant, se
bene dixisse: male enim cogitantes e-
nunciarunt Servatorem Samaritanum,
& Dæmonium habentem. Nec vero ex-
istimandum est illis solis tunc dictum fu-
isse: Vos ignominia me afficitis, sed his
etiam qui perpetuo Christum, qui est
justitia, ignominia afficiunt per ea quæ
injuste agunt, atque etiam his, qui
ignominia potentiam Dei afficiunt, quæ
est Servator (Christus enim est Dei
potentia) ex his quæ efficiunt in de-
bilitate, & infirmitate. Quin etiam cui
cunque spernenti Dei sapientiam dicetur:
Vos ignominia me afficitis: quan-
doquidem Christus etiam est sapientia,
satque etiam pax.] Quod si quispiam
est ex ipso, is pacem etiam cum ho-
minibus omnibus habeat oporet, adeo
ut dicat propheticum illud: Cum his
qui oderunt pacem, etiam pacificus, opus
etiam est ut recipiat pacem superan-
tem omnem Dei intelligentiam, cor-
que custodientem sensus ejus qui eam
recepit. Quod si quis bellandi cupi-
dus mordet etiam, incuseturque ac de-
voret proximum, sitque etiam plenus
perturbationis, causa seditionis existen-
tis in suo ipsius animæ principatu, huic
etiam dicetur: Vos ignominia me afficitis,
Christus enim pax nostra est. Rur-
sus quoniam Qui male agit, odit in-
eum, & non venit ad lucem, luxque est illi
qui dixit: Ego sum lux mundi: perfisi-
cum est quod qui male agit ignomi-
nia lucem afficiens, ignominia etiam
Christum afficiat: auditurus etiam: Et
vos ignominia me afficitis. Et quid opus
est in longum protrahere sermonem,
explicantem, & ostendentem quinam
sint qui a Iesu redarguantur, & qui
sint qui audiant ab ipso: Vos ignominia me af-
ficitis, cum manifesti sint ex his quæ explicuimus, & ex his quæ his consequen-
tia sint.

Pars II.

TOMUS VIGE SIMUS.
SEPTIMUS.

10b. 8. § 1. Amen, amen dico vobis, si quis sermonem meum servaverit, mortem non videbit in aeternum.